

Lepramisjonen Norges likestillingspolitikk mellom kvinner og menn

Godkjent av styret i TLM Norge 12.10.21

1. Introduksjon

1.1 Overordnet mål for politikken

Kjønnspolitikken beskriver TLM Norges syn på likestilling mellom kvinner og menn, og hvordan det inngår i vårt arbeide. Gjennom dette skrivet har vi som mål å skape kunnskap om hva slags tilnærming, beslutningstaking og programplanlegging vi gjør for å arbeide aktivt imot kjønnsbasert diskriminering, og å bidra til likestilling mellom kvinner og menn.

1.2 Bakgrunn og begrunnelse for retningslinjene

Det overordnede målet med arbeidet er å skape forsoning og en mer rettferdig fordeling. Mange samfunn og organisasjoner er preget av et patriarkisk syn, som gir menn større makt og ressurser. Det er en risiko for at dette synet fører til marginalisering, eller til og med fornektelse av kvinners innflytelse, behov og rettigheter. Vi ønsker å understreke betydningen av et rettighetsbasert perspektiv både for kvinner og menn, når man utformer egnede strategier for å påvirke endring.

Gjennom sine lokale partnere, har TLM en unik mulighet til å være aktiv i sine lokalsamfunn i å endre holdninger mellom kvinner og menn, og å fremme hver enkelt persons potensiale for positiv utvikling. FNs konvensjon om eliminering av alle former for diskriminering av kvinner (CEDAW) fra 1979, gir grunnlag for å sikre like rettigheter for kvinner og menn. Konvensjonen reiser spørsmålet om regjeringens ansvar gjennom lovgivning og praksis, for å eliminere diskriminering av kvinner basert på kjønn. Norge var et av de første landene som ratifiserte konvensjonen, den 21. mai 1981.

2. TLMS's syn på likestilling

2.1 Definisjoner

Likestilling for kvinner og menn: Kvinner og menn har de samme muligheter, rettigheter og ansvar.

Kjønn: Kulturell og sosial tolkning og forståelse av kjønn, og de biologiske forskjellene mellom kjønnene.

Kjønnsanalyse: Metode som brukes for å forstå hvordan levekårene, rettighetene og mulighetene til kvinner og menn leves ut i en bestemt gruppe eller samfunn. Kjønnsanalyse bidrar også til å forstå dynamikken i kategorien kvinner eller menn der store variasjoner kan sees og hvor det er viktig å forstå kjønn i forhold til andre faktorer som økonomi, status

(klasse), etnisitet, alder, familieforhold, religion etc. Det inkluderer også en forståelse av hvilke normer og idealer for kvinner og menn som aksepteres av et samfunn. Implementering av en kjønnsanalyse kan være en del av å inkludere et kjønnsperspektiv i arbeidet.

2.2 Utfordringer

Utdannelse

Å utstyre og utdanne kvinner er oftest nødvendig for at de skal ha tilgang til områder som generelt domineres av menn. Når kvinner og menn har like ansvar for å gi tilstrekkelig inntekt til familiene sine og opprettholde hjemmet, kan det ofte føre til at kvinner har mulighet til å være aktivt involvert i samfunnet, og for menn å oppleve de positive aspektene ved et nært forhold til sine barn og andre familiemedlemmer, samt påvirke husholdningsarbeidet.

Rettigheter

En rettighetsbasert tilnærming er basert på FNs menneskerettighetserklæring som ble ratifisert av FNs generalforsamling i 1948. I alle tilfeller av utviklings samarbeid og samfunnsutvikling har man som oppgave å arbeide for respekt, beskyttelse og oppnåelse av menneskerettighetene. I utgangspunktet er hver person født med samme verdi og rettigheter. Arbeidet med kjønnsbasert diskriminering, for likestilling prinsippene og for ikke-diskriminering er helt sentralt. Utfordringen er å kunne endre, eller i det minste stille spørsmål ved en praksis som diskriminerer eller er skadelig. Et eksempel er å ha en aktiv dialog for å styrke kvinners kapasitet, slik at de kan påvirke politikk, lovgivning og drive lobbyvirksomhet for sine rettigheter.

Religion

Både kvinner og menn skal fritt kunne velge sin egen religiøse preferanse og tradisjoner. Jenters og kvinners levestandard er ofte negativt påvirket av mangel på religionsfrihet i form av lover de er tvunget til å praktisere. Eksempler på områder kvinner ofte har begrenset tilgang til er: utdanning, jobb, arv og tilgang til fødselshelsetjenester. Når man arbeider mot likestilling i en religiøs institusjon eller et kirkesamfunn, er det nødvendig å identifisere rollene kvinner og menn har, og deres ansvar for å utføre religionens ritualer og tradisjoner i henhold til Skriftene. Områder å fremheve er lederroller, deltakelse i religiøse seanser, gjennomføring av visse ritualer og jenter og gutters religiøse utdanning. Religiøse ledere har vanligvis mye makt og legitimitet, som er en fordel når de brukes til å påvirke holdninger som styrker likestilling, men en ulempe når det bidrar til å undertrykke likestilling. En utfordring er derfor å oppmuntre og styrke religiøse ledere til aktivt å fremme likestilling og ikke-diskriminering.

Vold og maktmisbruk

Vold er ofte et uttrykk for ønsket om makt over mennesker, og i mange tilfeller er det først og fremst kvinner som er mest berørt. Enkelte situasjoner krever særlig oppmerksomhet, for eksempel når kvinner og barn utsettes for voldtekt eller seksuell trakassering i hjemmet eller tvinges til prostitusjon på offentlig arena. Væpnet konflikt forverrer disse situasjonene der kvinner er utsatt for vold, særlig seksuell vold.

Lepra og hjelpemidler

Likestilling mellom kvinner og menn er et sentralt tema i alt arbeid med lepra og må involvere både kvinner og menn, spesielt for å hindre spredning av lepra. TLM Norge ønsker å fremme en sterkere sammenheng mellom arbeid med likestilling og reduksjon av lepra og tilgang på hjelpemidler.

3. Prinsipper og tilnærming for arbeid med likestilling innen TLM Norge

Involvere både menn og kvinner

Både menn og kvinner bør være involvert i arbeidet med likestilling. Tidligere ble innsatsen ofte bare rettet mot kvinner, som hadde som mål å styrke sin rolle og mulighet til å påvirke sitt samfunn. Dette er selvfølgelig viktig, men for å få en langsiktig virkning i det å sikre likestilling mellom kvinner og menn, og redusere kjønnsbasert diskriminering, er det nødvendig at både kvinner og menn deltar.

Etterleve det vi underviser

TLM Norge skal være en rollemodell i både ord og handlinger knyttet til likestilling.

Arbeide på ulike nivåer i samfunnet

Det er ulikhet mellom kvinner og menn innenfor ulike samfunnsområder: arbeidsplassen, tilgang til utdanning, retten til egen eiendom, retten til arv, retten til å bestemme over eget liv (for eksempel valg av ekteskapspartner og fødsel, bevegelsesfrihet, frihet til å tilhøre et politisk parti og religion). Dette kan hindre en balansert utvikling, som hadde kommet både menn og kvinner til gode. Derfor bør langsiktig endring for likestilling gjennomføres parallelt på mange ulike nivåer.

Håndtere kompleksitet

Likestilling er et komplekst tema i en global sammenheng, med forskjellige oppfatninger om kvinner og menns roller. All innsats mot en større likestilling må vurderes opp mot den spesifikke kulturelle og sosiale konteksten der det skal gjennomføres en intervensjon, ellers er det fare for at dette arbeidet vil være kontraproduktivt.

4. Retningslinjer for TLM Norges arbeide med likestilling

- Alt av TLM Norges arbeide skal inneholde en bevisst tilnærming til likestilling.
- Alle kommunikasjons- og utviklingsprogrammer som har kommunal og statlig finansiering skal inneholde et kjønnsperspektiv.
- Ha en fortløpende dialog med samarbeidende organisasjoner om likestilling.